

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler (3-9 Kasım 2022)¹

- 1. Merkez Bankası Ekim Ayı Fiyat Gelişmeleri Raporu'nu yayımladı.** Rapor'da, tüketici fiyatlarının Ekim ayında yüzde 3,54 oranında yükseldiği, yıllık enflasyonun 2,06 puan artarak yüzde 85,51'e ulaştığı belirtilmiş; bu dönemde yıllık enflasyonun enerji ve alkol-tütün-altın gruplarında gerilerken diğer gruplarda yükseldiği, yıllık tüketici enflasyonundaki artışa en belirgin katkının gıda grubundan geldiği ifade edilmiştir. Gıda grubu yıllık enflasyonundaki yükselişte taze meyve ve sebze kaleminin öncülüğünde işlenmemiş gıda alt grubu öne çıksa da fiyat artışlarının grup geneline yayıldığı vurgulanmıştır. Temel mal grubu yıllık enflasyonunda yükseliş eğiliminin devam ettiği, hizmet enflasyonundaki artışta kiranın yanı sıra akaryakıt fiyatlarının yansımalarının hissedildiği belirtilmiştir. Uluslararası doğal gaz fiyatlarındaki son dönem gelişmelerin yurt içi enerji fiyatlarına yansıdığı ve elektrik üretimi ve gaz imalatı fiyatlarını yükselttiği, söz konusu etkinin de üretici fiyatlarını yukarı çeken başlıca unsur olduğu değerlendirilmiştir. Bu görünüm altında, mevsimsellikten arındırılmış verilerle B ve C göstergelerinin aylık değişimlerinin bir miktar yavaşlarken, yıllık enflasyonlarındaki yükselişin devam ettiği belirtilmiştir.²
- 2. Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapıldı.** Değişikliğe göre, TİM Başkanlığına seçilen birlik başkanının, birlik başkanlığı görevinin sona ermesi hükmüne bağlanmıştır. Ayrıca, Genel Kurul üyeliği için gerekli yıllık ihracat şartı yeniden belirlenerek 5 bin dolardan 20 bin dolara yükseltilmiştir. Yönetim Kurulu asıl ve yedek üyeliği için ise tarım sektöründe gerekli olan 250 bin dolarlık ihracat yapmış olma şartı 1 milyon dolara yükseltilirken, sanayi ve madencilik sektörlerindeki ihracat şartı ise 1 milyon dolardan 5 milyon dolara çıkarılmıştır.³
- 3. Sermaye kaybı olan veya borca batık şirketler için sağlanan kolaylık 1 Ocak 2024'e kadar uzatıldı.** Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ", Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, söz konusu şirketlerin henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının tamamı ile 2020 ve 2021 yıllarında tahakkuk eden kiralamalardan kaynaklanan giderler, amortismanlar ve personel giderlerinin toplamının yarısının 1 Ocak 2024'e kadar yapılacak hesaplamalarda dikkate alınmaması imkanı sağlanmıştır.⁴

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² TCMB, Ekim Ayı Fiyat Gelişmeleri. (4 Kasım 2022). Erişim adresi:

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/87c0c30a-ff99-4f11-9eaa-f1e8747e7152/afiyatekim22.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-87c0c30a-ff99-4f11-9eaa-f1e8747e7152-oh1s7E4>

³ Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32004. (5 Kasım 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221105-1.htm>

⁴ Ticaret Bakanlığından: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ. Resmi Gazete, Sayı: 32007. (8 Kasım 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221108-8.htm>

4. Ekonomiye ilişkin düzenlemeler içeren Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Kanunla,

- Yenilenebilir enerjide vergi muafiyeti 25 kW'den 50 kW'ye çıkarılmıştır. Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca lisanssız yürütülebilecek faaliyetler kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik enerjisi üretimi amacıyla, sahibi oldukları veya kiraladıkları konutların çatı veya cephelerinde, kurulu gücü azami 50 kilovata kadar elektrik enerjisinden ihtiyaç fazlasını son kaynak tedarik şirketine satanlar, gelir vergisinden muaf olacaktır.
- İşverenlerce, iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 51 lirayı aşmayan kısmı, gelir vergisinden istisna tutulacaktır. Ödeme bu tutarı aşarsa, aşan kısım ile bu amaçla sağlanan diğer menfaatler, ücret olarak vergilendirilecektir.
- Sermayeye kaynak aktarımından itibaren 5 yıl boyunca sermaye azaltımı yapmayan kurumlarda, bu sürenin sonunda sermaye azaltılmışsa, işletmeye konulan nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içindeki unsurlar tespit edilerek vergilendirme yapılacaktır.
- 2022 yılı sonuna kadar yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gereken son tarih 31 Aralık 2023 olacaktır. Türk lirasına çeviren mükelleflerin bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kar payları ile diğer kazançları istisna kapsamında tutulacaktır.
- Karşılıksız çıkan çeki protesto edilmiş, senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin, borçlarının ödenmesi geciken kısmının 1 Temmuz 2023'e kadar tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtları dikkate alınmayacaktır. Bu borçların anapara veya taksit ödeme tarihi 1 Ekim 2022'den önce olacaktır.⁵

5. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca (EPDK) 22 şirkete lisans verildi, 1 şirketin lisansı iptal edildi ve 1 şirketin lisansını uzattı. EPDK'nin konuya ilişkin ilanı, Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Buna göre, aralarında elektrik üretim, elektrik dağıtım, madeni yağ, elektrikli araç şarj sistemleri gibi alanlarda faaliyet gösteren 22 firmaya lisans verilmiştir, 1 şirketin elektrik üretim lisansı iptal edilmiştir, 1 şirketin ikrahiye teslimi lisansı ise uzatılmıştır.⁶

6. Sivil hava araçlarının uçuş esasları belirlendi. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün 'Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetmeliği' Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Buna göre, ülkenin sivil hava aracı siciline kayıtlı veya kaydedilecek hava araçlarının, bunlara takılacak komponentlerin sürekli uçuşa elverişliliğinin sağlanmasına yönelik faaliyetlerle bu faaliyetleri gerçekleştirecek kişi ve kuruluşların lisanslandırılmalarına veya yetkilendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bir hava aracının Genel Müdürlükçe belirlenen standartlara göre uçuşa elverişli tutulmasından hava aracı sahibi sorumlu olacak, hava aracı sahibiyle işleticisinin farklı olduğu durumlarda sorumluluk

⁵ 7420 Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 32008. (9 Kasım 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221109-10.htm>

⁶ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu İlanı. Resmi Gazete, Sayı: 32005. (6 Kasım 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/ilanlar/eskiilanlar/2022/11/20221106-4-2.pdf>

tepav

işleticinin olacaktır. Hava aracının kiraya verildiği durumlarda sorumluluk, kiralama anlaşması kapsamında kiracıya devredilecek, söz konusu aracın uçuşa elverişliliğinden sorumlu kişi ya da kuruluş, aracın ve komponentlerinin bakımlarının Genel Müdürlükçe belirlenen standartlara, onaylanan bakım programına ya da üreticinin yayımladığı talimatlara göre icra edilmesini sağlayacaktır. Hava aracı ve komponentlere ait sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları, Genel Müdürlük tarafından belirtilen usul ve sürelerle göre hava aracı sahibi, işleticisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşunca yapılacak ve muhafaza edilecek olup, söz konusu Yönetmelik 3 ay sonra yürürlüğe girecektir.⁷

⁷ Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetmeliği (SHY-CA). Resmi Gazete, Sayı: 32004. (5 Kasım 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221105-2.htm>